

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1 Ιουλίου 2019

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2661

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Εκπαίδευση στην Ιατρική Ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής.
- 2 Συμπλήρωση και τροποποίηση της Γ5α/ΓΠοικ. 27057/5-4-2019 υπουργικής απόφασης «Εκπαίδευση στην ειδικότητα της Εργαστηριακής Γενετικής» (ΦΕΚ 1355 Β').

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Γ5α/ΓΠ.οικ. 45856 (1)
Εκπαίδευση στην Ιατρική Ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1 Τις διατάξεις:

α. του ν. 1278/1982 « Για σύσταση Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας» (ΦΕΚ Α 105), όπως ισχύει,

β. της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 1397/1983 « Εθνικό σύστημα υγείας» (ΦΕΚ Α' 143),

γ. της περ. 5Α της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4558/2018 «Κύρωση συμβάσεων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Γενικού Νοσοκομείου Χανίων και της Επιτροπής Εκτελεστών Διαθήκης Γ. Γ. Μαλινάκη και του Γενικού Νοσοκομείου Κεφαλληνίας και των Εκτελεστών της διαθήκης της Μαρίας (Μάρης) Βεργωτή αντίστοιχα και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 140),

δ. του άρθρου 6 του ν.δ. 3366/1955 «Περί ασκήσεως του ιατρικού επαγγέλματος και ιατρικών ειδικοτήτων και άλλων τινών διατάξεων» (ΦΕΚ Α' 258),

ε. του π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α 116), όπως ισχύει,

στ. του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (ΦΕΚ Α 148), όπως ισχύει.

2. Την Υ80/2017 απόφαση του Πρωθυπουργού «Τροποποίηση απόφασης ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Υγείας Παύλο Πολάκη» (ΦΕΚ Β' 3904).

3. Την Γ5α/Γ.Π.οικ. 64843/29-8-2018 υπουργική απόφαση «Σύσταση, μετονομασία ιατρικών ειδικοτήτων, καθορισμός χρόνου και περιεχομένου άσκησης για την απόκτηση τίτλου ειδικότητας» (ΦΕΚ Β' 4138).

4. Την 3438 /28-5-2019 απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.

5. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το Βιβλιόριο Εκπαίδευσης Ειδικεύομενου, το οποίο χορηγείται στον ιατρό από το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας και τα αναγνωρισμένα Εκπαιδευτικά Κέντρα για την άσκηση των ιατρών στην ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής.

Άρθρο 1

Πρόγραμμα και Περιεχόμενο Εκπαίδευσης στην Ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής

1. Εισαγωγή - Το θεωρητικό υπόβαθρο

Η σύγχρονη Γενική Ιατρική, καλείται να παίξει έναν πολυδιάστατο και συνάμα απαιτητικό ρόλο στο Σύστημα Υγείας. Ο ρόλος αυτός περιλαμβάνει τη διάγνωση ενός ευρέος φάσματος αδιαφοροποίητων προβλημάτων υγείας, τη θεραπεία χρόνιων και οξέων νοσημάτων, τη φροντίδα της οικογένεια, την κατ' οίκον φροντίδα, το συντονισμό της φροντίδας με γιατρούς άλλων ειδικοτήτων και επαγγελματιών υγείας, τοπικά, κοντά στο σπίτι του ασθενούς, καθώς και τη φροντίδα της κοινότητας. Έχει σημαντικό στόχο την παρακολούθηση και διαχείριση των συχνών χρόνιων νοσημάτων, προβλημάτων υγείας και συνηθισμένων καταστάσεων που συναντώνται στις υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ). Δομή, Περιεχόμενο και Στόχοι Εκπαίδευσης ανά εκπαιδευτικό κύκλο.

2.1. Δομή και Περιεχόμενο Προγράμματος Εκπαίδευσης
2.1.1. Γενικά

Με βάση τη διεθνή εμπειρία, αλλά λαμβάνοντας υπόψη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της χώρας μας, διαμορφώθηκε το παρακάτω σχήμα εκπαίδευσης (Πίνακας 1), που συνδυάζει την εκπαίδευση στο Κέντρο Υγείας, στο Νοσοκομείο, στο ΕΚΑΒ και στο Πανεπιστήμιο - χώρους που με το κατάλληλο πρόγραμμα εκπαίδευσης θα δώσουν τη δυνατότητα ανάπτυξης όλων των διαστάσεων της ΠΦΥ, δηλ. Αγωγή και Προαγωγή της Υγείας, Πρόληψη, Διάγνωση, Θεραπεία και Αποκατάσταση.

	ΚΕΝΤΡΟ ΥΓ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΕΚΑΒ
1ο έτος	3	7	1	1
2ο έτος	3	9	0	0
3ο έτος	3	9	0	0
4ο έτος	3	8	1	0
5ο έτος	12	0	0	0
Σύνολο	24	33	2	1

Πίνακας 1. Κατανομή χρόνου στα πέντε (5) έτη ειδικότητας σε μήνες.

Στο νέο πρόγραμμα ειδικότητας στο πρώτο έτος όλοι οι ειδικευόμενοι παρακολουθούν το διάρκειας ενός μήνα εισαγωγικό σεμινάριο και εργαστήριο που θα έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους ειδικευόμενους με τις αρχές της ΠΦΥ και μεθόδους της Γενικής Ιατρικής και να συμβάλει στην κατανόηση του ρόλου του Γενικού Ιατρού στην Ελλάδα και να παρουσιάσει τους εκπαιδευτικούς στόχους της ειδικότητας. Το σεμινάριο/εργαστήριο αυτό θα πραγματοποιείται στις Ακαδημαϊκές Μονάδες ΠΦΥ ή στα τμήματα Ιατρικής των Πανεπιστημίων της χώρας σε συνεργασία με το Γραφείο Γενικού Συντονιστή κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας. Ο πρώτος χρόνος της ειδικότητας περιλαμβάνει επίσης ένα μήνα εκπαίδευσης στην Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας, ένα εισαγωγικό τρίμηνο στο Κέντρο Υγείας και επτά (7) μήνες στο Νοσοκομείο. Τα έτη 2ο και 3ο ακολουθούν ένα κοινό μοτίβο με τρεις (3) μήνες στο Κέντρο Υγείας και εννέα (9) μήνες στο Νοσοκομείο. Στο 4ο έτος, πέραν της εκπαίδευσης στο Κέντρο Υγείας και στο Νοσοκομείο, ο ειδικευόμενος καλείται να παρακολουθήσει το σεμινάριο Δημόσιας Υγείας που γίνεται σε Ακαδημαϊκά τμήματα των Τμημάτων Ιατρικής και στην ΕΣΔΥ. Στόχος του νέου αυτού σεμιναρίου είναι η συνισταμένη έκθεση των ειδικευόμενων στις αρχές της επιδημιολογίας, της μεθοδολογίας της έρευνας, της πρακτικής βασισμένης στην τεκμηρίωση (evidence based practice), καθώς και η εκπαίδευση των ειδικευόμενων στους τομείς της αγωγής και προαγωγής υγείας. Το 5ο έτος της ειδικότητας ονομάζεται έτος κλινικής άσκησης στο Κέντρο Υγείας. Πρόκειται για ένα έτος όπου ο ειδικευόμενος αναμένεται να εφαρμόσει στην πράξη όλα όσα έμαθε στα τέσσερα πρώτα χρόνια της ειδικότητας. Στο έτος αυτό οι ειδικευόμενοι εφαρμόζουν στην πράξη, ως μέλη της διεπιστημονικής ομάδας υγείας προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας καθώς και προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου με πληθυσμιακά κριτήρια, ενώ προσεγγίζουν οικογένειες και ομάδες της κοινότητας υπό την επίβλεψη και το συντονισμό του επιλεγμένου με βάση κριτήρια εκπαιδευτή τους.

2.1.2. Εκπαίδευση στο Νοσοκομείο.

Η εκπαίδευση στο Νοσοκομείο διαρκεί τριάντα τρεις (33) μήνες και χωρίζεται σε πέντε (5) μέρη - πέντε (5) τομείς: Παθολογικό, Χειρουργικό, Μητέρας-Παιδιού, Ψυχικής Υγείας και Εργαστηριακό. Η κατανομή του χρόνου στους πέντε (5) τομείς είναι:

1. Κύκλος Παθολογικού Τομέα, 16 μήνες.
2. Κύκλος Χειρουργικού Τομέα, 8 μήνες.

3. Κύκλος Τομέα Μητέρας-Παιδιού, 4 μήνες.

4. Κύκλος Ψυχικής Υγείας, 3 μήνες.

5. Κύκλος Εργαστηριακού Τομέα, 2 μήνες.

Η εκπαίδευση σε κάθε τομέα γίνεται με βάση το πρόγραμμα εκπαίδευσης με στόχο την απόκτηση προκαθορισμένων Γνώσεων, Δεξιοτήτων και Στάσεων που χαρακτηρίζουν τη Γενική Ιατρική.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης των ειδικευόμενων στους τομείς υποστηρίζεται αποκλειστικά από το Συντονιστή και τον Αναπληρωτή Συντονιστή Εκπαίδευσης σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Εκπαίδευσης του ειδικευόμενου στο Κέντρο Υγείας. Η εκπαίδευση στο νοσοκομείο περιλαμβάνει:

Τη θεωρητική εκπαίδευση, για την απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων για την κατανόηση της παθογένειας των νοσημάτων που απαντώνται στην κοινότητα και των θεωρητικών αρχών, στις οποίες βασίζεται η αντιμετώπισή τους.

Την κλινική και πρακτική εκπαίδευση, για την εμπέδωση σε θέματα διαγνωστικής και θεραπείας των συνήθων νοσημάτων που απαντώνται στην κοινότητα και γίνεται, ως επί το πλείστον, με ανάλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων.

Στην εκπαίδευση αυτή ο ειδικευόμενος ασκείται:

- στην παρακολούθηση ασθενών του τμήματος, τους οποίους αναλαμβάνει από την εισαγωγή τους μέχρι τη χορήγηση εξιτηρίου, ο στην ανελλιπή συμμετοχή του στην παρακολούθηση ασθενών στα εξωτερικά ιατρεία του τμήματος, ο στην ενεργό συμμετοχή του στις εφημερίες του τμήματος και στην αντιμετώπιση επειγουσών περιπτώσεων του νοσοκομείου. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζεται το πρόγραμμα εκπαίδευσης σε καθένα από τους 5 κύκλους εκπαίδευσης στο Νοσοκομείο.

Πίνακας 2. Πρόγραμμα εκπαίδευσης στους 5 κύκλους εκπαίδευσης στο Νοσοκομείο.

Κύκλος Παθολογικού Τομέα (16 μήνες)

α) 10 μήνες Παθολογία (έμφαση σε ασθενείς με πολυνοσηρότητα και χρόνια νοσήματα όπως αρτηριακή υπέρταση, σακχαρώδη διαβήτη, στεφανιαία νόσο, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, καρδιακή ανεπάρκεια, νεφρική ανεπάρκεια, νοσημάτων θυρεοειδή, πεπτικού και μυοσκελετικού συστήματος και σε συνήθεις επειγουσες και οξείες καταστάσεις συμπεριλαμβανομένων των λοιμωδών, αιματολογικών και ογκολογικών νοσημάτων),

β) 6 μήνες βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση στη διαχείριση συνήθων καταστάσεων υγείας, οξέων και χρόνιων νοσημάτων, προβλημάτων σχετικών με άλλα νοσήματα του Παθολογικού Τομέα, σε αντίστοιχες Κλινικές, Εξωτερικά ιατρεία και στο τμήμα Επείγοντων Περιστατικών όπως καρδιαγγειακού (Καρδιολογική), αναπνευστικού (Πνευμονολογική), δέρματος (Δερματολογική), κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος (Νευρολογική), καθώς και στη Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση. Ο χρόνος στα επιμέρους τμήματα καθορίζεται από το Συντονιστή Εκπαίδευσης με βάση τις εξατομικευμένες εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε ειδικευόμενου.

Κύκλος Χειρουργικού Τομέα (8 μήνες)

α) 3 μήνες Γενική Χειρουργική (βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση στην Κλινική, στα Εξωτερικά Ιατρεία

και στο τμήμα Επειγόντων Περιστατικών στη διαχείριση συνήθων χειρουργικών περιστατικών, στις βασικές αρχές ασηψίας και αντισηψίας, την τεχνική της συρραφής θλαστικών τραυμάτων, διάνοξης αποστημάτων και πραγματοποίησης μικρών επεμβάσεων στο επίπεδο του ιατρού), β) 5 μήνες βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση στις Κλινικές, στα Εξωτερικά Ιατρεία και στο τμήμα Επειγόντων Περιστατικών σχετική με τη διαχείριση συνήθων οξέων και χρόνιων νοσημάτων, προβλημάτων και καταστάσεων υγείας αισθητηρίων οργάνων (ΩΡΛ, Οφθαλμολογική), ουροποιητικού συστήματος (Ουρολογική), μυοσκελετικού συστήματος (Ορθοπαιδική). Ο χρόνος στα επιμέρους τμήματα καθορίζεται από το Συντονιστή Εκπαίδευσης με βάση τις εξατομικευμένες εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε ειδικευόμενου.

Κύκλος Μητέρας-Παιδιού (4 μήνες)

α) 3 μήνες Παιδιατρική (βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση στην Κλινική, στα Εξωτερικά Ιατρεία και στο τμήμα Επειγόντων Περιστατικών στη διαχείριση συνήθων καταστάσεων υγείας και νοσημάτων της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων της παρακολούθησης της ανάπτυξης, των προβλημάτων της θρέψης και της συμπεριφοράς, των νοσημάτων καρδιαγγειακού, αναπνευστικού, πεπτικού, ουροποιητικού, μυοσκελετικού, των λοιμωδών και εμπύρετων νοσημάτων, των αλλεργικών και παρασιτικών νοσημάτων),

β) Ένας μήνας Μαιευτική-Γυναικολογία (βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση στα Εξωτερικά Ιατρεία, στην Αίθουσα Τοκετών και στο τμήμα Επειγόντων Περιστατικών των πλέον συνήθων οξέων και χρόνιων γυναικολογικών νοσημάτων, συμπεριλαμβανομένων των βασικών αρχών προγεννητικού ελέγχου, παρακολούθησης της εγκυμοσύνης, οξέων και επειγόντων μαιευτικών περιστατικών, συμπεριλαμβανομένου του τοκετού και της εκλαμψίας καθώς και υπηρεσιών προληπτικής ιατρικής και ειδικότερα για της πρόληψης του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας και του μαστού).

Κύκλος Ψυχικής Υγείας (3 μήνες)

Η εκπαίδευση στον Τομέα Ψυχικής Υγείας γίνεται σε Ψυχιατρικές Κλινικές και Μονάδες Ψυχικής Υγείας και άλλες κοινοτικές δομές φροντίδας ασθενών με ψυχικές διαταραχές (βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση στα Εξωτερικά Ιατρεία και στο τμήμα Επειγόντων Περιστατικών καθώς και σε υπηρεσίες φροντίδας κοινοτικών δομών στα πλέον συνήθη οξέα και χρόνια ψυχιατρικά νοσήματα και καταστάσεων υγείας, συμπεριλαμβανομένων της κατάθλιψης, του γενικευμένου άγχους, των ψυχώσεων και των ανοϊκών συνδρόμων, των τρόπων αντιμετώπισης και πρόληψης ψυχοκοινωνικών συνδρόμων και ειδικότερα του αλκοολισμού και της χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών καθώς και της κοινωνικής αποκατάστασής τους).

Κύκλος Εργαστηριακού Τομέα (2 μήνες)

Βασική θεωρητική και κλινική εκπαίδευση σε αντικείμενα της Βιοπαθολογίας και της Ιατρικής διαγνωστικής απεικονιστικής. Ο χρόνος στα επιμέρους τμήματα καθορίζεται από το Συντονιστή Εκπαίδευσης με βάση τις εξατομικευμένες εκπαιδευτικές ανάγκες κάθε ειδικευόμενου.

2.1.3. Εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
Η εκπαίδευση στην ΠΦΥ διαρκεί είκοσι επτά (27) μήνες με τους είκοσι τέσσερις (24) από αυτούς στο Κέντρο Υγείας.

Το πρώτο έτος ειδικότητας περιλαμβάνει το εισαγωγικό σεμινάριο στην ΠΦΥ. Το σεμινάριο διάρκειας ενός μήνα πραγματοποιείται στις Ακαδημαϊκές Μονάδες ΠΦΥ ή στα τμήματα Ιατρικής των Πανεπιστημίων της χώρας με το συντονισμό του Γενικού Συντονιστή κάθε Υγειονομικής Περιφέρειας». Στο έτος αυτό οι ειδικευόμενοι εκπαιδεύονται επίσης στην Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική συνδυάζοντας θεωρία και πράξη σε ένα μηνιαίο σεμινάριο που πραγματοποιείται με τη συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας.

Η εκπαίδευση στο Κέντρο Υγείας κατανέμεται και στα πέντε έτη της ειδικότητας (από ένα 3μηνο στα τέσσερα πρώτα έτη και δώδεκα (12) μήνες στο πέμπτο έτος της ειδικότητας). Για κάθε ειδικευόμενο ορίζεται από το Συντονιστή Εκπαίδευσης, Υπεύθυνος Εκπαίδευσης Ιατρός με Ειδικότητα Γενικής Ιατρικής στο Κέντρο Υγείας, με βάση κριτήρια που ορίζει το ΚΕΣΥ, από την αρχή της ειδικότητας.

Οι στόχοι της εκπαίδευσης στο Κέντρο Υγείας μεταβάλλονται από έτος σε έτος. Έτσι το πρώτο τρίμηνο στο 1ο έτος ειδικότητας αποτελεί ένα διάστημα γνωριμίας με την ΠΦΥ και το ρόλο του Γενικού Ιατρού στο σύστημα υγείας. Τα πρώτα χρόνια ο ειδικευόμενος εκπαιδεύεται υπό την στενή επίβλεψη του υπεύθυνου εκπαίδευσης του στο Κέντρο Υγείας.

Στη διάρκεια της εκπαίδευσης στο Κέντρο Υγείας ο ειδικευόμενος καλείται να περάσει από όλα τα τμήματα του με στόχο να μάθει το ρόλο όλων των επαγγελματιών υγείας που εργάζονται σε αυτό.

Στο 4ο έτος της ειδικότητας οι ειδικευόμενοι παρακολουθούν ένα σεμινάριο διάρκειας ενός μήνα στη Δημόσια Υγεία στο Ακαδημαϊκό τμήμα που υποστηρίζει την εκπαίδευση στην ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής.

Στόχος είναι κατά το τελευταίο έτος της ειδικότητας - έτος πρακτικής εξάσκησης - ο ειδικευόμενος να έχει αναπτύξει τις βασικές γνώσεις, ικανότητες/δεξιότητες και στάσεις, που το περιεχόμενο εκπαίδευσης περιγράφει, σε τέτοιο βαθμό που η επίβλεψη από την εκπαιδευτή του να είναι περιορισμένη.

Στον παρακάτω Πίνακα περιγράφεται το πρόγραμμα εκπαίδευσης στον Κύκλο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Πίνακας 3. Πρόγραμμα εκπαίδευσης στον κύκλο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Κύκλος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (27 μήνες)

α) Ένας μήνας σεμινάριο Εισαγωγή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και στη Γενική Ιατρική - πρώτο έτος ειδικότητας,

β) Ένας μήνας βασικής θεωρητικής και κλινικής εκπαίδευσης στην Επείγουσα Προνοσοκομειακή Ιατρική σε συνεργασία με το ΕΚΑΒ - πρώτο έτος ειδικότητας,

γ) Ένας μήνας σεμινάριο Δημόσιας Υγείας - τέταρτο έτος ειδικότητας,

δ) 24 μήνες σε δομές ΠΦΥ (Κέντρο Υγείας/TOMY, άλλη δομή ΠΦΥ) - η εκπαίδευση στο Κέντρο Υγείας/TOMY

περιλαμβάνει την πρόληψη, τη διάγνωση, τη θεραπεία και την αποκατάσταση στα συνήθη οξεία και χρόνια νοσήματα, αλλά και τη διαχείριση αδιαφοροποίητων και ασαφών νοσολογικών περιπτώσεων που παρουσιάζονται στην ΠΦΥ, την παροχή άμεσης περίθαλψης στις επείγουσες περιπτώσεις που παρουσιάζονται στην ΠΦΥ, που η άμεση αντιμετώπιση τους μπορεί να είναι κρίσιμη για τη ζωή ή την ακεραιότητα του πάσχοντα, το σχεδιασμό και την υλοποίηση εξατομικευμένων και πληθυσμιακών προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής υγείας, την παροχή φροντίδας στην οικογένεια και στο σπίτι σε ασθενείς με ανικανότητες και αναπηρίες, σε ασθενείς με χρόνια νοσήματα κατά το τελικό στάδιο της ζωής τους. Η εκπαίδευση στο Κέντρο Υγείας/TOMY ή σε άλλες δομές ΠΦΥ κατανέμεται ανά ένα 3μηνο σε κάθε έτος εκπαίδευσης και 12 μήνες στο πέμπτο έτος της ειδικότητας.

2.2. Στόχοι Εκπαίδευσης ανά εκπαιδευτικό κύκλο

2.2.1. Κύκλος παθολογικού τομέα Περιεχόμενα

1. Νοσήματα - διαταραχές που σχετίζονται με την ειδικότητα της Παθολογίας.
2. Κοινά νοσήματα - διαταραχές καρδιάς και αγγείων (Καρδιολογία).
3. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του αναπνευστικού συστήματος (Πνευμονολογία).
4. Κοινά νοσήματα - διαταραχές δέρματος και εξαρτημάτων (Δερματολογία).
5. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του κεντρικού και του περιφερικού νευρικού συστήματος (Νευρολογία).
6. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του πεπτικού συστήματος (Γαστρεντερολογία).
7. Κοινά νοσήματα - διαταραχές μυοσκελετικού συστήματος (Ρευματολογία).
8. Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση.
1. Νοσήματα - προβλήματα που σχετίζονται με την ειδικότητα της Παθολογίας.

Η εκπαίδευση του Γενικού Ιατρού αποσκοπεί στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

Ο 1ος στόχος αφορά την επιτυχή διαχείριση των αιτιάσεων των ασθενών που προσέρχονται στο τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) αλλά και στα Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία (ΤΕΙ).

Ο 2ος στόχος αυτής περιλαμβάνει την επιτυχή διαχείριση των νοσημάτων και των προβλημάτων των ηλικιωμένων ασθενών, που νοσηλεύονται, κατά κύριο, λόγο στην παθολογική κλινική.

Ο 3ος στόχος αφορά την επιτυχή διαχείριση των χρόνιων και μειζόνων νοσημάτων, ανά σύστημα και όργανο. Ο Γενικός Ιατρός ακολουθεί ένα συγκεκριμένο αλγόριθμο προσέγγισης ασθενούς, ο οποίος εμπεριέχει:

- Διάγνωση, αιτιολογία (κλινικές εκδηλώσεις, ηλικία εμφάνισης, παράγοντες κινδύνου, απαραίτητη κλινική εξέταση),
- Διαφορική διάγνωση, εργαστηριακός έλεγχος,
- Αντιμετώπιση (φαρμακολογία, αντενδείξεις, ανεπιθύμητες ενέργειες, αλληλεπιδράσεις, συνοσηρότητα, μη φαρμακευτική θεραπεία),
- Παρακολούθηση εξέλιξης νόσου και επανέλεγχος φαρμακευτικής αγωγής (πόσο συχνά, με ποιο τρόπο, συνεργασία με δευτεροβάθμια κέντρα),

- Προσυμπτωματικός έλεγχος,
  - Γνώση των γενικότερων κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων που είναι πιθανό να επιδρούν στην υγεία,
  - Σημασία της συνεχιζόμενης φροντίδας και της εύκολης πρόσβασης στην οικογένεια - δυναμικά οικογένειας,
  - Συνεχιζόμενη φροντίδα, παράλληλη παρακολούθηση των χρόνιων πασχόντων με το ειδικό γιατρό, αποκατάσταση,
  - Παρηγορητική αγωγή,
  - Διεπιστημονική συνεργασία (ομάδα υγείας),
- Γνώση της ιδιαιτερότητας ειδικών ομάδων πληθυσμού (π.χ. γηριατρικοί, μετανάστες, ασθενείς με καρκίνο και νευροεκφυλιστικά νοσήματα, ανοσοκατεσταλμένοι, έφηβοι, εξαρτημένοι, εργαζόμενοι) που μπορεί να απαιτεί ειδική προσοχή ή/και ταχύτερη παραπομπή στον ειδικό - Νοσοκομείο.

Ο Γενικός Ιατρός οφείλει να γνωρίζει τις κατευθυντήριες οδηγίες που αφορούν την ΠΦΥ για το συγκεκριμένο νόσημα που έχουν προσαρμοστεί και εγκριθεί στη χώρα μας καθώς και αυτών που έχουν προκύψει από διεθνείς οργανισμούς και επιστημονικές εταιρείες.

Ο 4ος στόχος περιλαμβάνει την απόκτηση κλινικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων επικοινωνίας. Είναι απαραίτητη η παρακολούθηση εκπαιδευτικών βίντεο, η συμμετοχή στις πράξεις που εκτελεί το νοσηλευτικό προσωπικό στην Κλινική, αλλά και στα ΤΕΠ και ΤΕΙ και η ευχέρεια στη χρήση του ιατρικού εξοπλισμού και των εφαρμογών στην ΠΦΥ.

2. Νοσήματα - διαταραχές καρδιάς και αγγείων (Καρδιολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος με τις γνώσεις, δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο συνήθων καρδιολογικών νοσημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στη στεφανιαία νόσο, την καρδιακή ανεπάρκεια και τις διαταραχές ρυθμού και αγωγιμότητας κυρίως την κολλική μαρφυγή.

3. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του αναπνευστικού συστήματος (Πνευμονολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος με τις γνώσεις, δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο συνήθων αναπνευστικών νοσημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στη χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια και στο άσθμα.

4. Κοινά νοσήματα - διαταραχές δέρματος και εξαρτημάτων (Δερματολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος με τις γνώσεις, δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο συνήθων δερματολογικών νοσημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στις δερματικές εκδηλώσεις πολλαπλών συστηματικών νοσημάτων, όπως ο σακχαρώδης διαβήτης, τα αυτοάνοσα νοσήματα, οι αλλεργικές εκδηλώσεις.

5. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του κεντρικού και του περιφερικού νευρικού συστήματος (Νευρολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός με τις γνώσεις, δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο

συνήθων Νευρολογικών νοσημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στην κεφαλαλγία, την επιληψία, τα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, την άνοια, τη νόσο Πάρκινσον και τη ζάλη που αποτελούν τα συχνότερα προβλήματα στην ΠΦΥ. Επίσης να εξοικειωθεί με γνώσεις που σχετίζονται με την απομυελινωτική νόσο που παρά το γεγονός ότι δεν είναι τόσο συχνή προσβάλει νέα άτομα με συνέπειες στην ποιότητα της ζωής τους.

6. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του πεπτικού συστήματος (Γαστρεντερολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός με τις γνώσεις, δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο συνήθων γαστρεντερικών συμπτωμάτων, σημείων και νοσημάτων με έμφαση στην πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση του καρκίνου του παχέος εντέρου και της κοιλιοκάκης, την αντιμετώπιση της γαστροοισοφαγικής παλινδρόμησης και των λειτουργικών διαταραχών του πεπτικού.

7. Κοινά νοσήματα - διαταραχές από το μυοσκελετικό σύστημα (Ρευματολογία και κλινική ανοσολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός με τις γνώσεις, δεξιότητες και διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο συνήθων αυτοάνοσων και μυοσκελετικών συμπτωμάτων, σημείων και νοσημάτων με έμφαση στην οστεοαρθρίτιδα, στην ουρική αρθρίτιδα και στην ρευματοειδή αρθρίτιδα.

2.2.2 Κύκλος χειρουργικού τομέα

Περιεχόμενα

1. Νοσήματα που σχετίζονται με την ειδικότητα της Χειρουργικής.

2. Κακώσεις των οστών και νοσήματα μαλακών μορίων (Ορθοπαιδική).

3. Νοσήματα οφθαλμών και εξαρτημάτων (Οφθαλμολογία).

4. Νοσήματα Ωτός, Ρινός και Λάρυγγα (Ωτορινολαρυγγολογία).

5. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του ουροποιητικού συστήματος (Ουρολογία)

1. Κοινά νοσήματα - διαταραχές που σχετίζονται με την ειδικότητα της Χειρουργικής

Στόχος αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των συνηθέστερων χειρουργικών νόσων (χοληδοχολιθίαση, κήλες, αιμορροΐδες, ραγάδα πρωκτικού δακτυλίου, κίρσοι κάτω άκρων) καθώς και με τη διερεύνηση και αντιμετώπιση οξέων περιεγχειρητικών συμβαμάτων όπως η οξεία κοιλία (σκωληκοειδίτιδα, οξεία παγκρεατίτιδα, χολοκυστίτιδα), η αιμορραγία ανώτερου και κατώτερου πεπτικού, ο ειλεός. Επίσης στόχο αποτελεί η εξοικείωση στη διαχείριση και την αντιμετώπιση του πολυτραυματία σε επίπεδο προνοσοκομειακής ιατρικής, καθώς και σε περιπτώσεις με θερμικά ή χημικά εγκαύματα και ηλεκτροπληξίας.

2. Κακώσεις των οστών και νοσήματα μαλακών μορίων (Ορθοπαιδική) Στόχοι εκπαίδευσης στην ενότητα αυτή είναι να αποκτήσει ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός τις

κλινικές γνώσεις και δεξιότητες που θα τον βοηθήσουν στην αναγνώριση, διαχείριση και αντιμετώπιση των πιο συχνών και συνήθων μυοσκελετικών νοσημάτων εκφυλιστικής, φλεγμονώδους, τραυματικής ή άλλης αιτιολογίας, στη διάγνωση και αντιμετώπιση μη επιπλεγμένων κακώσεων και καταγμάτων, στην αναγνώριση οξέων μυοσκελετικών προβλημάτων, στη διαχείριση και αντιμετώπιση του οξέος μυοσκελετικού άλγους, στην αναγνώριση των μυοσκελετικών νοσημάτων όπου η έγκαιρη παραπομπή σε ειδικό και η άμεση θεραπεία αλλάζει τη πρόγνωση και την ποιότητα ζωής και αποτρέπει την αναπηρία, στην αναγνώριση μυοσκελετικών κακώσεων σε παιδιά και εφήβους, στη διενέργεια προσυμπτωματικού ελέγχου με σκοπό την πρόληψη εμφάνισης μυοσκελετικών νοσημάτων και στην αναγνώριση της διεπιστημονικής συνεργασίας τόσο μεταξύ ιατρών στην ΠΦΥ και άλλων ειδικοτήτων όσο και με άλλους επαγγελματίες υγείας στην ΠΦΥ.

3. Νοσήματα οφθαλμών - εξαρτημάτων (Οφθαλμολογία)

Η εκπαίδευση στην Οφθαλμολογία, στο πλαίσιο της ειδικότητας της Γενικής Ιατρικής έχει ως στόχο ο Γενικός Ιατρός να αποκτήσει τις αναγκαίες και επαρκείς γνώσεις και δεξιότητες, για να διεκπεραιώνει με αποτελεσματικότητα, επιστημονική επάρκεια, και ασφάλεια ασθενείς με οφθαλμικές διαταραχές και προβλήματα από τους οφθαλμούς και τα εξαρτήματά τους στην πρώτη επαφή με τις υπηρεσίες ΠΦΥ. Επιπρόσθετα να εφαρμόζει τις κατευθυντήριες οδηγίες για τα οξέα και χρόνια νοσήματα του οφθαλμού και συστηματικά νοσήματα που επηρεάζουν τους οφθαλμούς σε παιδιά και ενήλικες, να εφαρμόζει τα πρωτόκολλα διαλογής για ορθή παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες, αλλά και να αποκτήσει την ικανότητα, για λήψη ενός λεπτομερούς ιατρικού ιστορικού, της αντικειμενικής εξέτασης για την ανίχνευση κλινικών σημείων των νοσημάτων του οφθαλμού, τη χρήση βασικών διαγνωστικών εργαλείων που θα επιβεβαιώνουν την κλινική υποψία του ιατρού και την ορθή χρήση των φαρμακευτικών αγωγών για την θεραπεία. Σημαντική ακόμη κρίνεται, η εμβάθυνση σε μέτρα πρόληψης για την αποτροπή της τύφλωσης, που προέρχεται δυναμικά από χρόνια συστηματικά νοσήματα (σακχαρώδης διαβήτης, παρενέργειες φαρμακευτικών αγωγών, συστηματικών νοσημάτων, αγγειοπάθειες, αυτοάνοσα νοσήματα). Έμφαση στη διαχείριση σημείων, συμπτωμάτων ή νοσημάτων όπως είναι ο ερυθρός οφθαλμός, το ξένο σώμα, το χαλάζιο και η κρίθη, η επιπεφυκίτιδα, ο καταρράκτης και το γλαύκωμα.

4. Νοσήματα ωτός, ρινός, λάρυγγα (Ωτορινολαρυγγολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με τις γνώσεις και δεξιότητες για τη διάγνωση και θεραπεία των πιο συνήθων Ω.Ρ.Λ. νοσημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στις λοιμώξεις του φάρυγγα, λάρυγγα και παραρρινίων κόλπων, στον ίλιγγο περιφερικής αιτιολογίας και στα νοσήματα του τραχήλου.

5. Κοινά νοσήματα - διαταραχές του ουροποιητικού συστήματος (Ουρολογία)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι ο ειδικευόμενος Γ/ΟΙ να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για τη διάγνωση και την αντιμετώπιση των πιο συνήθων νοσημάτων από το ουροποιητικό σύστημα, με ιδιαίτερη έμφαση στην καλοήγη υπερπλασία και τον καρκίνο του προστάτου, του καρκίνου του ουροποιητικού γενικά, τις ουρολοιμώξεις, την ουρολιθίαση και την ακράτεια των ούρων.

2.2.3 Κύκλος μητέρας - παιδιού

Περιεχόμενα

1. Νοσήματα - διαταραχές των παιδιών (Παιδιατρική)
2. Νοσήματα - διαταραχές των γυναικών/τοκετός (Μαιευτική - Γυναικολογία)

1. Νοσήματα - διαταραχές των παιδιών (Παιδιατρική)

Ο εκπαιδευόμενος Γενικός Ιατρός μετά την ολοκλήρωση παρακολούθησης και ενεργού συμμετοχής στο πρόγραμμα των δραστηριοτήτων της Παιδιατρικής κλινικής, πρέπει να είναι σε ικανός να επιδεικνύει τις δεξιότητες του στην καταγραφή της πληροφορίας υγείας για το παιδί και την οικογένεια του, καθώς επίσης και να διενεργεί μια ολοκληρωμένη κλινική εξέταση του βρέφους, νηπίου και παιδιού, να διαμορφώνει ένα διαγνωστικό σχέδιο και ένα σχέδιο αντιμετώπισης-διαχείρισης - θεραπείας των πιο κοινών νοσημάτων, καταστάσεων και προβλημάτων υγείας που απαντώνται στην κοινότητα και στις υπηρεσίες ΠΦΥ, να επιδεικνύει τις δεξιότητες του να επικοινωνεί αποτελεσματικά με το παιδί, την οικογένεια του ή τους φροντιστές, να κατανοεί τους κοινωνικούς προσδιοριστές της υγείας και ευημερίας που επηρεάζουν και διαμορφώνουν την υγεία και ανάπτυξη του προσώπου ως νεογέννητο, στη βρεφική και προσχολική ηλικία, στη σχολική ηλικία και στην εφηβική ηλικία, τη σημασία της εκπαίδευσης και αγωγής της κοινότητας σχετικά με τους τροποποιησιμους εξ αυτών παράγοντες και της ανάπτυξης κοινοτικών προγραμμάτων για την προαγωγή της υγείας και να αναγνωρίζει τις δυνατότητες παρέμβασης του και να αναζητά τη συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας και δομές αλλά και την ομάδα υγείας στην ΠΦΥ.

2. Νοσήματα - διαταραχές των γυναικών/τοκετός (Μαιευτική - Γυναικολογία) Οι στόχοι της εκπαίδευσης στη Μαιευτική - Γυναικολογία αποσκοπούν στο να γνωρίσει και να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός με τις γνώσεις, δεξιότητες και τις διαγνωστικές δοκιμασίες των πιο συνήθων νοσημάτων, διαταραχών και καταστάσεων σχετικών με την υγεία των γυναικών καθώς και με την φυσιολογική και παθολογική εξέλιξη κύησης έως και τον τοκετό. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα σημαντική η εξοικείωση και η εμπειρία αναφορικά με τον οικογενειακό προγραμματισμό καθώς και την πρόληψη του γυναικολογικού καρκίνου και των άλλων προβλημάτων υγείας της γυναίκας.

2.2.4. Κύκλος ψυχικής υγείας

1. Νοσήματα - διαταραχές ψυχικής υγείας (Ψυχιατρική)

Στόχος της ενότητας αυτής είναι ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με γνώσεις, δεξιότητες και διαγνωστικά εργαλεία των πιο συνήθων διαταραχών και προβλημάτων ψυχικής υγείας. Η εκπαίδευση θα πρέπει να δώσει έμφαση στην κατάθλιψη και

στις αγχώδεις διαταραχές, καθώς αυτές αποτελούν τα πιο συχνά ψυχικά νοσήματα στην ΠΦΥ, καθώς και στην αξιολόγηση (έγκαιρη αναγνώριση) της αυτοκτονικότητας, στην αναγνώριση των ψυχωσικών συμπτωμάτων και νοσημάτων, στην αναγνώριση διαταραχών από τη χρήση αλκοόλ και ουσιών, στην αναγνώριση ανεπιθύμητων ενεργειών ψυχοτρόπων φαρμάκων σε ασθενείς με πολλαπλή νοσηρότητα.

2.2.5. Κύκλος εργαστηριακού τομέα Περιεχόμενα

1. Μέθοδοι απεικόνισης (Ακτινολογία)

2. Βιοπαθολογία

1. Μέθοδοι απεικόνισης (Ακτινολογία)

Ο γενικός στόχος εκπαίδευσης του ειδικευόμενου Γενικού Ιατρού στην σύγχρονη διαγνωστική απεικονιστική είναι η απόκτηση των θεωρητικών γνώσεων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται, για να μπορεί ο ειδικευόμενος, να χρησιμοποιεί τις σύγχρονες διαγνωστικές απεικονιστικές μεθόδους και εργαλεία, με ορθό και αποδοτικό τρόπο, ως αρωγούς, για την αποτελεσματικότερη, ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη (evidence based medicine), διαχείριση θεμάτων που αφορούν τη διάγνωση κοινών οξέων - χρόνιων νοσημάτων προβλημάτων υγείας και την ορθή κλινική απόφαση.

Οι αντικειμενικοί εκπαιδευτικοί στόχοι είναι ο ειδικευόμενος να εξοικειωθεί με την ανάγνωση και την ερμηνεία διαφορετικών απεικονιστικών/ διαγνωστικών εξετάσεων (αξονική τομογραφία, μαγνητική τομογραφία, υπέρηχοι) σε κοινά νοσήματα/προβλήματα υγείας στην ΠΦΥ και να ερμηνεύει τα αποτελέσματα των εξετάσεων και δοκιμασιών σε συνδυασμό με τα κλινικά δεδομένα και την πληροφορία του ασθενούς.

2. Ιατρική Βιοπαθολογία

Στόχος αυτής της ενότητας είναι ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με τις γνώσεις και τις δεξιότητες, εκείνων των γνωστικών αντικειμένων, που συμπεριλαμβάνονται στην ειδικότητα της Ιατρικής Βιοπαθολογίας που θα μπορούν να βοηθήσουν τόσο στην διαγνωστική προσέγγιση, όσο και επίλυση των συνθετέρων και πιο σημαντικών ιατρικών προβλημάτων.

2.2.6. Κύκλος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και στη Γενική Ιατρική.

2. Διαχείριση επείγουσας περίπτωσης (Επείγουσα Προνοσοκομειακή Ιατρική).

3. Δημόσια Υγεία.

4. Κέντρο Υγείας, Τοπική Μονάδα Υγείας, άλλες δομές ΠΦΥ.

α) Ολοκληρωμένη προσέγγιση της οικογένειας και εκτίμηση των αναγκών βιολογικών (σωματικών), ψυχικών κοινωνικών ή πνευματικών.

β) Υποστήριξη της οικογένειας ιδιαίτερα αυτής που φροντίζει το πρόσωπο με χρόνια, προχωρημένο όσον αφορά την εξέλιξη νόσημα, όπως καρκίνος, άνοια, καρδιακή ανεπάρκεια και μυοσκελετικές αναπηρίες.

γ) Υποστήριξη της οικογένειας στην ανάλυση και λήψη της απόφασης σε θέματα που αφορούν την υγεία τους και ιδιαίτερα σ' αυτά που σχετίζονται με την διαχείριση του κινδύνου και την αλλαγή της συμπεριφοράς με στόχο την υιοθέτηση προτύπων ζωής που μειώνουν την πιθανότητα νόσησης.

1. Εισαγωγή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και στην Γενική Ιατρική (Σεμινάριο/ Εργαστήριο)

Στόχος αυτής της ενότητας είναι ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός να εκτεθεί στις βασικές αρχές της ΠΦΥ όπως αυτές αποτυπώνονται στη διακήρυξη της AlmaAta, καθώς και στην πρόσφατη της Ασάνα και στηρίζονται στον ολιστικό βιο-ψυχο-κοινωνικό ορισμό της υγείας αλλά και στη λειτουργία ως ιατρός που φροντίζει και την οικογένεια, ενώ διατηρεί και την πληθυσμιακή προσέγγιση και την ευθύνη απέναντι στην υγεία της κοινότητας, να αναγνωρίσει και εμπεδώσει τη συνέχεια της φροντίδας υγείας από την προάσπιση της υγείας, την πρόληψη και την περιθαλψη της νόσου, μέχρι την αποκατάσταση και την κοινωνική επανένταξη, να εκτεθεί και να εξοικειωθεί με τη διεπιστημονική συνεργασία και την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για τη λειτουργία της ομάδας υγείας, να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο, τα μέσα, τις τεχνικές προσέγγισης ασθενών, οικογενειών και κοινότητας, καθώς και τις δεξιότητες/ικανότητες που πρέπει να έχει ο ιατρός Γενικός Ιατρός στην ικανοποίηση των αναγκών, προσδοκιών, επιθυμιών και αξιών των προσώπων, να εξοικειωθεί με τη συμβουλευτική στην κλινική πράξη, την ασφάλεια του ασθενούς, την ποιότητα της φροντίδας, τη φροντίδα της οικογένειας, των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, τη σχέση και τη συνεργασία με τα επαγγέλματα υγείας και την ομάδα υγείας.

2. Διαχείριση επειγουσών περιπτώσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Επείγουσα Προνοσοκομειακή Ιατρική)

Στόχοι εκπαίδευσης στην ενότητα αυτή είναι να αποκτήσει ο ειδικευόμενος της Γ/ΟΙ τις κλινικές γνώσεις και δεξιότητες που χρειάζονται για τη διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση τόσο σε ενήλικες, όσο και σε παιδιά με έμφαση στις απειλητικές για τη ζωή καταστάσεις (πρωτοβάθμια εκτίμηση και σταθεροποίηση), στις αρχές διαλογής, διαβάθμισης προτεραιοτήτων ανάλογα της σοβαρότητας τραυματισμού ή νόσου, στη γνώση συνήθων κλινικών συμπτωμάτων με χαρακτήρα επείγοντος και τις αιτιάσεις τους, στη γνώση επείγοντος ανά σύστημα και στην ιατρική διακομιδή.

3. Δημόσια Υγεία - Επιστήμες πληθυσμού Στόχοι εκπαίδευσης

- Έκθεση και εξοικείωση με την πληθυσμιακή - επιδημιολογική προσέγγιση της κοινότητας και των αναγκών της για φροντίδα υγείας.

- Έκθεση και εξοικείωση με τη μεθοδολογία της βιοστατιστικής περιγραφής και ανάλυσης δεδομένων.

- Έκθεση και εξοικείωση με τα αντικείμενα της πολιτικής υγείας και της έρευνας, χρηματοδότησης και αξιολόγησης των συστημάτων υγείας.

- Έκθεση και εξοικείωση με τους στόχους και τη μεθοδολογία της προαγωγής υγείας και της εμπλοκής της κοινότητας.

- Έκθεση και εξοικείωση με τους στόχους και τη μεθοδολογία της πρόληψης της νόσου στην κοινότητα.

- Η κατανόηση της αναγκαιότητας της εκτίμησης των αναγκών υγείας του πληθυσμού.

- Η εκτίμηση και κατανόηση του ρόλου της επιδημιολογίας και των επιστημών πληθυσμού στην καθημερινή πρακτική της κλινικής φροντίδας από το ΓΙ/ΟΙ.

- Η εξοικείωση με επιδημιολογικές μεθόδους προσέγγισης για την κοινοτική φροντίδα.

- Η εξοικείωση με τη βασισμένη σε ενδείξεις έρευνα (evidencebased) και την εφαρμογή της στο σχεδιασμό προγραμμάτων προσανατολισμένων στην κοινότητα (screening, μεταδοτικά νοσήματα, έλεγχος περιβάλλοντος).

- Η εξοικείωση με τις μεθόδους προαγωγής υγείας και πρόληψης της νόσου με ειδικά προγράμματα προσανατολισμένα στην κοινότητα.

- Η εξοικείωση με τις μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης των υπηρεσιών υγείας.

Στάσεις

- Η εκτίμηση και κατανόηση του ρόλου της επιδημιολογίας στην καθημερινή πρακτική της κλινικής φροντίδας από τον Γενικό Ιατρό.

- Υιοθέτηση επιδημιολογικών μεθόδων προσέγγισης για την κοινοτική φροντίδα, τόσο από άποψη συλλογής πληροφορίας, όσο και από άποψη παρέμβασης.

- Βασισμένη σε ενδείξεις έρευνα (evidence based) ειδικά για προγράμματα προσανατολισμένα στην κοινότητα (screening, μεταδοτικά νοσήματα, έλεγχος περιβάλλοντος).

- Προαγωγή υγείας - πρόληψη με ειδικά προγράμματα προσανατολισμένα στην κοινότητα.

4. Κέντρο Υγείας, Τοπική Μονάδα Υγείας, άλλες δομές ΠΦΥ Το μοντέλο της χρόνιας φροντίδας (Chronic Care Model) μπορεί κατάλληλα να χρησιμοποιηθεί στην εκπαίδευση του Γενικού Ιατρού στην ΠΦΥ και στην κοινότητα. Συγκεκριμένα, μπορεί να διευκολύνει τους εκπαιδευτές στο σχεδιασμό της κλινικής άσκησης με τη χρήση των 6 κύριων συστατικών του, δηλαδή της οργανωσιακής υποστήριξης, τα συστήματα κλινικής πληροφόρησης, του σχεδιασμού του συστήματος υπηρεσιών, της υποστήριξης της απόφασης (συστατικά σχετικά με τη στρατηγική των ιατρικών), της υποστήριξης της αυτοδιαχείρισης και των πηγών της κοινότητας (τα τελευταία είναι εστιασμένα στον ασθενή).

Στόχοι αυτής της ενότητας είναι να εξοικειωθεί ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός με τα συχνότερα συμπτώματα, καταστάσεις και νοσήματα που συναντώνται στην ΠΦΥ και να αποκτήσουν τις γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες που θα τον καταστήσουν ικανό για την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών ΠΦΥ τόσο στο ιατρείο, όσο και στο σπίτι και την κοινότητα. Συγκεκριμένα, οι μαθησιακοί στόχοι κατά την εκπαίδευση στο ΚΥ/ΤΟΜΥ/ άλλες δομές ΠΦΥ για τον ειδικευόμενο Γενικό Ιατρό είναι:

- να εξοικειωθεί με την οργάνωση, διασύνδεση και απαρτίωση των δομών ΠΦΥ, καθώς και των υπηρεσιών που οι δομές αυτές παρέχουν,

- να εκτεθεί στην έννοια της αξιολόγησης της απόδοσης και της ποιότητας των υπηρεσιών στην ΠΦΥ,

- να κατανοεί και να αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες της διαγνωστικής προσέγγισης και της εκτίμησης της αριόρι πιθανότητας στην ΠΦΥ,

- να αναγνωρίσει τη σημασία και να αναζητά τις επιθυμίες, προσδοκίες και ανάγκες του ασθενούς και γενικά του προσώπου στην ΠΦΥ καθώς και της οικογένειάς του, καθώς και να ενσωματώνει αυτές στην καθημερινή κλινική πρακτική του,

- να μην υιοθετεί παραδοσιακές αντιλήψεις, όπως του διαχωρισμού σωματικών από ψυχικά προβλήματα, να μη θεωρεί πανάκεια τις εργαστηριακές εξετάσεις και τη φαρμακευτική αγωγή και να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αμφίδρομη επικοινωνία και επίδραση με τα πρόσωπα που έρχεται σε επαφή. (Οι τρεις βασικές αρχές του βιοψυχοκοινωνικού μοντέλου του Engel),

- να εξοικειωθεί με τις δεξιότητες επικοινωνίας για την ΠΦΥ της εστιασμένης στο πρόσωπο και την οικογένεια συμπεριλαμβανομένων των μοντέλων συμπεριφορικής συμβουλευτικής και της κινητοποιού συνέντευξης και να ασκηθεί στην εφαρμογή τους στην κλινική πρακτική,

- να κατανοεί την έννοια και τις μεθόδους άσκησης της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας, με έμφαση στην αλλαγή παραγόντων και συνηθειών που μπορεί να τροποποιηθούν και να ασκηθεί στην εφαρμογή τους στην κλινική πρακτική. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη των συνηθειών και των τρόπων ζωής μέσα στο περιβάλλον της οικογένειας και της κοινότητας που το άτομο αναπτύσσεται και δρα,

- να εξοικειωθεί με την ολοκληρωμένη φροντίδα για ηλικιωμένους, για ασθενείς με χρόνια νοσήματα, ασθενείς με πολλαπλή νοσηρότητα και σύνδρομο ευαλωτότητας, ασθενείς με κακοήθειες, νεοπλασίες και νευροεκφυλιστικά νοσήματα, ασθενείς τελικού σταδίου και γενικά με πρόσωπα που συμπεριλαμβάνονται στις ευπαθείς ή ευάλωτες ομάδες, καθώς και να υποστηρίζει ασθενείς με χρόνια νοσήματα,

- να εξοικειωθεί με την άσκηση της φροντίδας συμπεριλαμβανομένης της παρηγορητικής και συμπονετικής φροντίδας στην κλινική πρακτική,

- να εξοικειωθεί με την ανάλυση και τη λήψη κλινικής απόφασης, που βασίζεται στην αναζήτηση ενδείξεων από την έρευνα και ταυτόχρονα λαμβάνει υπόψη τις προτιμήσεις, επιθυμίες και προτεραιότητες του ασθενή και την οικογένειά του.

Ειδικότερα στην άσκηση της κλινικής του πρακτικής ο Γενικός Ιατρός θα πρέπει να απαντά στα παρακάτω οκτώ (8) κλινικά ερωτήματα για κάθε ένα από τις πιο συχνά απαντώμενα χρόνια νοσήματα.

1. Με ποιο τρόπο γίνεται η διάγνωση;
2. Τι εξετάσεις θα κάνουμε;
3. Πότε αρχίζουμε θεραπεία;
4. Ποιος είναι ο στόχος της θεραπείας;
5. Με ποια μέσα θα τον πετύχουμε (μη-φαρμακευτικά, φαρμακευτικά);
6. Αντιμετώπιση ειδικών καταστάσεων;
7. Πρόληψη;
8. Σε ποιο βαθμό εμπλέκεται και ενημερώνεται η οικογένεια;

Επιπρόσθετα ο ειδικευόμενος Γενικός Ιατρός κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης στο ΚΥ/ΤΟΜΥ/ άλλες δομές ΠΦΥ θα πρέπει:

- να εκπαιδευτεί στην κλινική εξέταση,
- να εκπαιδευτεί στη λήψη ιστορικού και στην ανάπτυξη του οικογενειακού δέντρου (genogram),
- να γνωρίζει το δομή, τη σύνθεση, τους ρόλους, τους κύκλους και τα δυναμικά της οικογένειας, καθώς και τις αντιλήψεις, στάσεις και πρακτικές της,

- να γνωρίσει και εξοικειωθεί με τα πιο συχνά νοσήματα -συμπτώματα ή καταστάσεις υγείας στην κοινότητα. Να είναι ικανός στη διάγνωση, αντιμετώπιση και διαχείριση οξέων - χρόνιων προβλημάτων υγείας, αλλά και αδιαφοροποίητων νόσων στην ΠΦΥ,

- να εξοικειωθεί με την ολιστική θεώρηση της νόσου, μαθαίνοντας να συνεκτιμά στην νοσολογική οντότητα που αντιμετωπίζει τυχόν κοινωνικοοικονομικές, ψυχολογικές, οικογενειακές και γεωγραφικές παραμέτρους,

- να μάθει (και να εξοικειωθεί με την εφαρμογή) των κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων για την αποτελεσματική διαχείριση των πιο συχνών νοσημάτων, συμπτωμάτων και καταστάσεων υγείας στην κοινότητα (όπως η υπέρταση, ο σακχαρώδης διαβήτης, η στεφανιαία νόσος, η χρόνια καρδιακή ανεπάρκεια, τα οστεοαρθρικά προβλήματα, η οστεοπόρωση, η κατάθλιψη, η άνοια, η γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση, το σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου κ.λπ.),

- να γνωρίσει πως επιλέγονται και ποιες είναι οι κατευθυντήριες οδηγίες εκείνες, οι στόχοι των οποίων θέτονται ως κριτήρια αξιολόγησης της απόδοσης της δομής κατά τη διάρκεια ενός κύκλου ελέγχου (auditcycle),

- να εξοικειωθεί με την κατ' οίκον φροντίδα χρονίως πασχόντων - κατακεκλιμένων ασθενών και ασθενών τελικού σταδίου, ιδιαίτερα με τη φροντίδα ασθενών με κακοήγη νεοπλασία και διανοητική διαταραχή (άνοια),

- να εκπαιδευτεί στην έννοια της παρηγορητικής αγωγής των ασθενών και στη στήριξη της οικογένειας,

- να εκπαιδευτεί στην ανίχνευση μη δηλούμενων συμπτωμάτων και νόσων (όπως η ακράτεια και οι διανοητικές διαταραχές, ιδίως των ηλικιωμένων).

4. Σεμινάρια και άλλες μορφές Εκπαίδευσης

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα οφείλει να υποστηρίζεται από σειρά σεμιναρίων.

4.1. Θεματικά Σεμινάρια

Σύμφωνα με τον ορισμό της Γενικής Ιατρικής και το πολυδιάστατο ρόλο του Γενικού Ιατρού διεθνώς και στην Ελλάδα σήμερα διαμορφώνονται τα περιεχόμενα της εκπαίδευσης στην ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής. Τα περιεχόμενα του προγράμματος χωρίζονται σε τρεις κύριες θεματικές ενότητες: α) Βασικές αρχές και δυνατότητας Γενικής Ιατρικής, β) Επαγγελματικές αξίες Γενικής Ιατρικής, γ) Κλινικά Θέματα Γενικής Ιατρικής.

Στη διαμόρφωση των περιεχομένων μελετήθηκαν προγράμματος εκπαίδευσης αναγνωρισμένων φορέων διεθνώς¹, αλλά και οι ιδιαιτερότητες της Γενικής στη χώρα μας.

1η Ενότητα: Βασικές αρχές και δυνατότητες Γενικής Ιατρικής

1.1. Υγεία και Κοινωνία,

1.2. Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας: αρχές και στόχοι,

1.3. Γενική/Οικογενειακή Ιατρική: ορισμός,

1.4. Πρόληψη και Προαγωγή της Υγείας,

1.5. Αναγνώριση των δυνατοτήτων: γνώση του εαυτού

και σχέση με τους άλλους,

¹ TheRACGPCurriculumforAustralianGeneralPractice, RACGP 2011, Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://curriculum.rackp.orK.au/media/13228/rackp2011curriculum.pdf>, Τελευταία αναφορά, 03 Σεπτεμβρίου 2017.

1.6. Εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων στην πράξη (λήψη και διαχείριση δεδομένων - λήψη αποφάσεων - κλινική διαχείριση),

1.7. Διαχείριση σύνθετων καταστάσεων και μακροχρόνια φροντίδα,

1.8. Διασφάλιση ποιότητας στην εργασία και στο σύστημα υγείας,

1.9. Διατήρηση ικανοτήτων, μάθηση και διδασκαλία - οργανωτικά θέματα,

1.10. Ολιστική Ιατρική και Πληθυσμιακή προσέγγιση.

2η Ενότητα: Επαγγελματικές αξίες Γενικής Ιατρικής

2.1. Ιατρική επίσκεψη

2.2. Ασφάλεια των ασθενών και η διασφάλιση ποιότητας στη φροντίδα

2.3. Διαχείριση διαγνωστικής αβεβαιότητας

2.4. Λήψη αποφάσεων στην ΠΦΥ

2.5. Πρακτική βασισμένη στην τεκμηρίωση

2.6. Διεπιστημονική συνεργασία

3η Ενότητα: Κλινικά Θέματα Γενικής Ιατρικής α. Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες

3.1. Φροντίδα παιδιών και εφήβων,

3.2. Υγεία γυναικών,

3.3. Υγεία ανδρών,

3.4. Φροντίδα ηλικιωμένων,

3.5. Παρηγορητική ιατρική και φροντίδα τελικού σταδίου,

3.6. Φροντίδα ατόμων με αναπηρία,

3.7. Φροντίδα ατόμων με ψυχικά προβλήματα,

3.8. Φροντίδα ατόμων με εξαρτήσεις,

3.9. Φροντίδα αγροτικού πληθυσμού,

3.10. Πολυπολιτισμική Υγεία,

3.11. Υγεία επαγγελματιών υγείας.

β. Ειδικές καταστάσεις

3.12. Φροντίδα ασθενών με οξείες καταστάσεις,

3.13. Διαταραχές Αναπνευστικού,

3.14. Διαταραχές Καρδιαγγειακού,

3.15. Διαταραχές Γαστρεντερικού,

3.16. Φροντίδα ατόμων με ΩΡΛ προβλήματα,

3.17. Φροντίδα ατόμων με οφθαλμολογικά προβλήματα,

3.18. Φροντίδα ατόμων με μεταβολικά προβλήματα,

3.19. Φροντίδα ατόμων με νευρολογικά προβλήματα,

3.20. Φροντίδα ατόμων με μυοσκελετικά προβλήματα,

3.21. Φροντίδα ατόμων με δερματολογικά προβλήματα,

3.22. Σεξουαλική Υγεία,

3.23. Διαχείριση του χρόνιου πόνου,

3.24. Γενετική στην ΠΦΥ.

Τα θέματα των δυο πρώτων ενότητων αποτελούν περιεχόμενο εκπαίδευσης του εισαγωγικού μήνα εκπαίδευσης και ειδικών θεματικών σεμιναρίων σε συνεργασία με τα ακαδημαϊκά τμήματα ΠΦΥ/Γενική Ιατρικής και το Γραφείο Κεντρικού Συντονισμού κατά τη διάρκεια της ειδικότητας.

Τα θέματα της τρίτης ενότητας αποτελούν τη βασική θεματολογία εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, ΕΚΑΒ) και στο Νοσοκομείο.

Το εκπαιδευτικό υλικό (παρουσιάσεις/σημειώσεις) δημιουργείται από τη συνεργασία των Συντονιστών Εκπαίδευσης σε όλη τη χώρα και να ανανεώνεται ανά διετία.

Η χρήση μιας ιστοσελίδας θα συμβάλει στην καθολική υποστηρικτικά οι συντονιστές σε κάθε Νοσοκομείο/Κέντρο Υγείας με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων στην εκπαίδευση σε εθνικό επίπεδο.

4.2. Μορφές Εκπαίδευσης

Πέρα από τα θεματικά σεμινάρια η εκπαίδευση στην ειδικότητα μπορεί να πάρει διάφορες άλλες μορφές ανάλογα με το περιβάλλον και τους στόχους. Παρακάτω παρουσιάζεται επιγραμματικά μια ποικιλία μορφών εκπαίδευσης:

- Σεμινάρια σε μικρές ομάδες,

- Διαδικτυακά σεμινάρια (elearning),

- Εκπαίδευση σε υποδύμενους ασθενείς,

- Εκπαίδευση δίπλα στον ασθενή (στο σπίτι του-στο ΚΥ-σε τμήματα Νοσοκομείου),

- Εκπαίδευση μαζί με άλλους επαγγελματίες υγείας (στο ΚΥ-στο Νοσοκομείο),

- Ατομική μελέτη,

δ. Αναθεώρηση προγράμματος και περιεχομένου εκπαίδευσης

Το πρόγραμμα και το περιεχόμενο εκπαίδευσης στην ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής θα αναθεωρείται κάθε πέντε (5) έτη. Η αναθεώρηση κρίνεται απαραίτητη από την Ομάδα Εργασίας Γενικής Ιατρικής του ΚΕ.Σ.Υ. με στόχο τη συνεχή βελτίωση της εκπαίδευσης.

Άρθρο 2

Στα Νοσοκομεία που θα αναγνωρίζονται για πρώτη φορά ως κατάλληλα για τη χορήγηση χρόνου άσκησης στην ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής οι ειδικευόμενοι ιατροί θα ασκούνται μόνον στα επιμέρους στάδια εκπαίδευσης (rotation) και θα εφημερεύουν στα αντίστοιχα τμήματα αυτών των Νοσοκομείων από τα οποία θα αποζημιώνονται τις εφημερίες τους, ή στο Νοσοκομείο τοποθέτησης τους με απόφαση της Εκπαιδευτικής Επιτροπής της ομάδας του Εκπαιδευτικού Κέντρου.

Άρθρο 3

Οι ειδικευόμενοι ιατροί που θα ασκηθούν στα επιμέρους στάδια εκπαίδευσης (rotation) σε εκπαιδευτικά κέντρα αναγνωρισμένα μόνον για τα επιμέρους στάδια, θα εφημερεύουν στα αντίστοιχα τμήματα αυτών των νοσοκομείων, από τα οποία θα αποζημιώνονται τις εφημερίες τους ή στο Νοσοκομείο τοποθέτησης τους με απόφαση της Εκπαιδευτικής Επιτροπής της ομάδας του Εκπαιδευτικού Κέντρου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Ιουνίου 2019

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Αριθμ. Γ5α/ΓΠ.οικ. 45851

(2)

Συμπλήρωση και τροποποίηση της Γ5α/ΓΠοικ. 27057/5-4-2019 υπουργικής απόφασης «Εκπαίδευση στην ειδικότητα της Εργαστηριακής Γενετικής» (ΦΕΚ 1355 Β').

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1 Τις διατάξεις:

α. του ν. 1278/1982 « Για σύσταση Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας» (ΦΕΚ Α 105), όπως ισχύει,

β. της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 1397/1983 « Εθνικό σύστημα υγείας» (ΦΕΚ Α' 143),

γ. της περ. 5Α της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4558/2018 «Κύρωση συμβάσεων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Γενικού Νοσοκομείου Χανίων και της Επιτροπής Εκτελεστών Διαθήκης Γ. Γ. Μαλινάκη και του Γενικού Νοσοκομείου Κεφαλληνίας και των Εκτελεστών της διαθήκης της Μαρίας (Μάρης) Βεργωτή αντίστοιχα και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 140),

δ. του π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α 116), όπως ισχύει,

ε. του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (ΦΕΚ Α 148), όπως ισχύει.

2. Την Υ80/2017 απόφαση του Πρωθυπουργού «Τροποποίηση απόφασης ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Υγείας Πάυλο Πολάκη» (ΦΕΚ Β' 3904).

3. Την Γ5α/ΓΠοικ.27057/5-4-2019 υπουργικής απόφασης « Εκπαίδευση στην ειδικότητα της Εργαστηριακής Γενετικής» (ΦΕΚ 1355 Β').

4. Την 17 απόφαση της /274ης Ολομ/12-4-2019 του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.

5. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Συμπληρώνονται άρθρα 9 και 10 στην Γ5α/ΓΠοικ. 27057/5-4-2019 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1355 Β') και τροποποιείται ως ακολούθως:

Άρθρο 9

Μεταβατικές Διατάξεις

Α. Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με γνωστικό αντικείμενο Γενετική, Ιατρική Γενετική, Μοριακή Γενετική, Ιατρική Μοριακή Γενετική, Νευρογενετική, Φαρμακογενωμική, οι οποίοι διενεργούν εργαστηριακές διαγνωστικές εξετάσεις γενετικής και έχουν υπογράψει απαντητικές εκθέσεις σε Πανεπιστημιακά εργαστήρια ή Νοσοκομεία για τουλάχιστον πέντε (5) έτη.

Β. Πτυχιούχοι του άρθρου 1 της παρούσας, οι οποίοι απέκτησαν την ειδικότητα της Εργαστηριακής Γενετικής σε χώρα του εξωτερικού μετά από επιτυχή παρακολούθηση πλήρους εκπαιδευτικού προγράμματος ειδικότητας τουλάχιστον τετραετούς διάρκειας.

Γ. Βιολόγοι Α.Ε.Ι., πτυχιούχοι τμήματος Βιολογικών εφαρμογών και τεχνολογιών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πτυχιούχοι τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής

του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, πτυχιούχοι τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Ιατροί, Διευθυντές ή εκτελούντες χρέη Διευθυντή ή επιστημονικοί υπεύθυνοι αυτοτελών Εργαστηρίων ή Τμημάτων Γενετικής εντός Νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ, των οποίων η σύσταση και αυτοτέλεια θα πιστοποιείται από τον δημοσιευμένο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οργανισμό του Νοσοκομείου και οι οποίοι υπογράφουν απαντητικές εκθέσεις στο Νοσοκομείο.

Δ. Βιολόγοι Α.Ε.Ι, πτυχιούχοι τμήματος Βιολογικών εφαρμογών και τεχνολογιών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πτυχιούχοι τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, πτυχιούχοι τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Διευθυντές Εργαστηρίων Γενετικής που εργάζονται σε Ερευνητικά Ινστιτούτα (Ν.Π.ΙΔ), όπως (π.χ. Δημόκριτος, Ινστιτούτο Υγείας Παιδιού), οι οποίοι παρέχουν διαγνωστικές υπηρεσίες Εργαστηριακής Γενετικής και έχουν υπογράψει απαντητικές εκθέσεις στα Ερευνητικά Ινστιτούτα για τουλάχιστον δέκα (10) έτη.

Ε. Βιολόγοι Α.Ε.Ι, πτυχιούχοι τμήματος Βιολογικών εφαρμογών και τεχνολογιών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πτυχιούχοι τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, πτυχιούχοι τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μάστερ) στο αντικείμενο της Γενετικής του Ανθρώπου και Βιολόγοι κάτοχοι Διδακτορικού τίτλου σπουδών, στο αντικείμενο της Γενετικής του Ανθρώπου, οι οποίοι να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις: 1) Να έχουν θέση εργασίας, τα τελευταία δώδεκα (12) χρόνια για τους κατόχους Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μάστερ) και τα τελευταία εννέα (9) χρόνια για τους κατόχους Διδακτορικού διπλώματος, μετά την απόκτηση του Μεταπτυχιακού ή του Διδακτορικού διπλώματος, σε αυτοτέλες Εργαστήριο, ή τμήμα Γενετικής σε Πανεπιστημιακό, ή Νοσοκομείο του ΕΣΥ, ή σε Ερευνητικά Κέντρα (Ν.Π.Ι.Δ), ή σε Πανεπιστημιακό Εργαστήριο Ιατρικής Γενετικής, των οποίων η αυτοτέλεια να πιστοποιείται από τους οργανισμούς σύστασής τους.

2) Να συμμετέχουν ενεργά στη διενέργεια εργαστηριακών διαγνωστικών εξετάσεων γενετικής και να υπογράφουν απαντητικές εκθέσεις στα παραπάνω ιδρύματα τουλάχιστον τα τελευταία οκτώ (8) έτη.

3) Να έχουν αποδεδειγμένη συνεχιζόμενη εκπαίδευση σε αντικείμενο συναφές με το περιεχόμενο της Ειδικότητας της Εργαστηριακής Γενετικής με παρακολούθηση εξειδικευμένων σειρών μαθημάτων ή σεμιναρίων με πιστοποιητικό που αποδεικνύει την επιτυχή ολοκλήρωση τους ή να έχουν τον τίτλο του European Registered Clinical Laboratory Geneticist (ErCLG).

Στ. Βιολόγοι Α.Ε.Ι, πτυχιούχοι τμήματος Βιολογικών εφαρμογών και τεχνολογιών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πτυχιούχοι τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, πτυχιούχοι τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

στημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μάστερ) στο αντικείμενο της Γενετικής του Ανθρώπου ή κάτοχοι Διδακτορικού τίτλου σπουδών, στο αντικείμενο της Γενετικής του Ανθρώπου, οι οποίοι:

1) Να έχουν θέση εργασίας τα τελευταία δώδεκα (12) χρόνια για τους κατόχους Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μάστερ) και τα τελευταία εννέα (9) χρόνια για τους κατόχους Διδακτορικού διπλώματος, μετά την απόκτηση του Μεταπτυχιακού ή του Διδακτορικού διπλώματος, σε ιδιωτικό εργαστήριο που παρέχει εξειδικευμένες διαγνωστικές εξετάσεις Γενετικής του Ανθρώπου και το οποίο πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

i) Είναι αυτοτελές από τη σύσταση του και να έχει δέκα (10) έτη τουλάχιστον λειτουργίας στο πεδίο της Εργαστηριακής Γενετικής του Ανθρώπου,

ii) Είναι ενταγμένο σε μεγαλύτερο Κέντρο, η αυτοτελής λειτουργία του οποίου να αποδεικνύεται από τον οργανισμό σύστασης του Κέντρου και να έχει δέκα (10) έτη τουλάχιστον εργαστηριακή διαγνωστική δραστηριότητα στη Γενετική του Ανθρώπου,

2) Να συμμετέχουν ενεργά στη διενέργεια εργαστηριακών διαγνωστικών εξετάσεων γενετικής και να υπογράφουν απαντητικές εκθέσεις στο ιδιωτικό εργαστήριο τουλάχιστον τα τελευταία οκτώ (8) έτη.

3) Να έχουν αποδεδειγμένη συνεχιζόμενη εκπαίδευση σε αντικείμενο συναφές με το περιεχόμενο της Ειδικότητας της Εργαστηριακής Γενετικής με παρακολούθηση εξειδικευμένων σειρών μαθημάτων ή σεμιναρίων με πιστοποιητικό που αποδεικνύει την επιτυχή ολοκλήρωση τους ή να έχουν τον τίτλο του European Registered Clinical Laboratory Geneticist (ErCLG).

Ζ. Βιολόγοι Α.Ε.Ι, πτυχιούχοι τμήματος Βιολογικών εφαρμογών και τεχνολογιών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, πτυχιούχοι τμήματος Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, πτυχιούχοι τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, οι οποίοι πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1) Κατέχουν θέση εργασίας σε Δημόσιο ή ιδιωτικό Εργαστήριο που παρέχει εργαστηριακές διαγνωστικές εξετάσεις γενετικής πάνω από είκοσι (20) έτη.

2) Συμμετέχουν ενεργά στη διενέργεια εργαστηριακών διαγνωστικών εξετάσεων γενετικής και να υπογράφουν απαντητικές εκθέσεις τουλάχιστον τα τελευταία δέκα (10) έτη.

Γ) Έχουν αποκτήσει τον τίτλο του European Registered Clinical Laboratory Geneticist (ErCLG).

Οι παραπάνω υποψήφιοι εφόσον πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας θα υποβάλλουν αίτηση στη Διεύθυνση Ιατρών, Λοιπών Επιστημόνων και Επαγγελματιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας και με απόφαση του Υπουργού Υγείας μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας θα αποκτήσουν τον τίτλο της ειδικότητας της Εργαστηριακής Γενετικής, χωρίς εξετάσεις. Όσοι υποψήφιοι συμπληρώνουν τα παραπάνω αναφερόμενα προσόντα εντός τριών(3) ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας μπορούν επίσης να διεκδικήσουν την απόκτηση του τίτλου της ειδικότητας με τις μεταβατικές διατάξεις. Δυνατότητα υποβολής των αιτήσεων θα παρέχεται και για έξι (6) επιπλέον μήνες από την ημερομηνία λήξης των μεταβατικών διατάξεων.

Άρθρο 10

Ο τίτλος της ειδικότητας Εργαστηριακής Γενετικής για τους επιστήμονες πλην των ιατρών θα χορηγείται από την Διεύθυνση Ιατρών, Λοιπών Επιστημόνων και Επαγγελματιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Ο τύπος και το περιεχόμενο του τίτλου συμφωνούν με τον τύπο και το περιεχόμενο του αντίστοιχου τίτλου που χορηγείται στους ιατρούς, από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο.

Από την ίδια Διεύθυνση θα χορηγούνται και οι τίτλοι της ειδικότητας με βάση τις διατάξεις του π.δ. 38/2010 (ΦΕΚ Α' 78), όπως ισχύει, καθώς και τα πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κ.α που αφορούν στον τίτλο της ειδικότητας της Εργαστηριακής Γενετικής.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Ιουνίου 2019

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

